

Olje- og energidepartementet

Vår dato
26.02.2018

Vår referanse
2018/00026-7

Vår saksbehandler
Sonja Elin Kleven Jakobsen/94080674

Deres referanse

17/2260 Høring - forslag om blokker til utlysning i TFO 2018

1. Innledning

Vi viser til brev av 15. januar om høring av forslag om blokker til utlysning i TFO (tildeling forhåndsdefinerte områder) 2018. Olje- og energidepartementet foreslår en rekke nye blokker både i Barentshavet og i Norskehavet.

Olje- og energidepartementet definerer tildeling i definerte området (TFO) som en av to likestilte konsesjonsrunder på norsk kontinentalsokkel. Gjennom TFO- konsesjonsrundene tildeles utvinningstillatelser i de geologisk mest kjente deler av norsk kontinentalsokkel.

Videre skriver Olje- og energidepartementet at TFO- ordningen er en årlig konsesjonsrunde i alt modent areal på norsk sokkel, og at Regjeringens politikk er å holde er forutsigbart og høyt tempo for tildeling av nye områder for petroleumsvirksomhet. I brevet fra departementet fremheves det at det er viktig med utvidelse av TFO- området etter hvert som områder modnes, slik at det kan legges til rette for en god ressursforvaltning.

Nedenfor følger Norges Fiskarlag sitt innspill til forslaget om utvidelse av TFO områdene i Barentshavet og Norskehavet

2. TFO- konsesjonsordningen

Norges Fiskarlag vil for det første påpeke at det foreligger alt for lite informasjon om TFO- ordningen, regelverket og hvilke «petroleumsfaglige» vurderinger som ligger til grunn for forslag til utlysning av blokkene i TFO for 2018. Denne praksisen bør endres, og all relevant informasjon bør komme med og frem i høringsrundene.

Norges Fiskarlag stiller videre spørsmålstegn ved hvordan myndighetene argumenterer for at disse TFO utlysningene har som formål å tildele utvinningsareal i de *geologisk mest kjente* deler av norsk kontinentalsokkel.

I TFO 2018 foreslås lagt ut blokker i Norskehavet og Barentshavet hvor det har vært lite eller ingen aktivitet. Det er lite infrastruktur for å nyttiggjøre eventuelle funn, og vi stiller spørsmålstegn ved hva Olje- og energidepartementet mener med at en utvinning i de foreslåtte områdene vil føre til en effektiv ressursforvaltning. Hvem er denne ressursforvaltningen effektiv for?

Norges Fiskarlag etterlyser i den forbindelse den samfunnsøkonomiske vurderingen som ligger til grunn for dette utsagnet, da også med en konsekvensanalyse en slik utvinning vil føre til for det

marine miljø og fiskeriene i de planlagte områdene.

I tillegg til dette står det at forslagene til utlysingen av blokkene er basert på petroleumsfaglige vurderinger, gjort av Oljedirektoratet. Norges Fiskarlag kan ikke se at disse vurderingene er lagt ved høringen om utlysning av de foreslåtte blokkene, og det er vanskelig for oss å ha noen mening om noe vi ikke har sett.

Riksrevisjonen har tidligere støttet vår bekymring med tanke på TFO- ordningen og vurderinger som gjøres opp mot miljø- og fiskerispørsmål. Vi kan ikke se at Olje- og energidepartementet har endret kurs her, og ber om en tilbakemelding dersom denne oppfatningen er feil.

3. Begrensinger i mulighet til å komme med innspill til forslaget til utlysning av TFO

I høringsrunden bes det kun om innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at den relevante forvaltningsplan ble behandlet, jf. Meld. St. 28 (2010-2011).

I forvaltningsplanene som foreligger nå er det foretatt en grov kartlegging av områdene. Denne grovkartleggingen kan ikke brukes i arealvurderingen av hvor ny petroleumsvirksomhet skal lokaliseres. Aktivitetene i områdene som omfattes av forvaltningsplanen er også lite konkret på hvor ny lokalitet skal lokaliseres. Konkretisering av områder til ny petroleumsvirksomhet fremkommer i de ordinære konsesjonsrundene og i TFO- ordningene.

Forvaltningsplanen for Barentshavet og Lofoten ble oppdatert i 2010, og Faglig forum startet i 2016 arbeidet med å revidere faggrunnlaget for helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet. Dette arbeidet skal være ferdig i 2019, slik at arbeidet kan ferdigstilles av departementene i 2020.

Arbeidet med forvaltningsplanen for Norskehavet startet i 2007. Det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet ble publisert i 2015 og i 2016 kom en oppdatert stortingsmelding. Faglig forum vil i 2018 starte arbeidet med å oppdatere faggrunnlaget for helhetlig forvaltningsplan for Norskehavet. Arbeidet skal være avsluttet våren 2019.

På bakgrunn av det pågående revisjonsarbeidet med forvaltningsplanene, utfordringer mellom fiskeri og petroleumsnæringen og uavklarte spørsmål om virkning av seismikk på fisken og fiskeriene, må kunnskapen som Norges Fiskarlag spiller inn om fiskeriene og oppvekst og gyteområder tas med i vurderingen om de foreslåtte utvidelsene skal finne sted. Vi anser at dette er ny, vesentlig kunnskap.

Vi forventer å finne igjen våre innspill, og vurderinger knyttet til dem, når det skal skrives avgjørelse av om områdene skal utvides eller ikke.

4. Norskehavet

De foreslåtte blokkene i Norskehavet ligger forholdsvis langt vest. Fiskeriaktiviteten i dette området er moderat. I følge Fiskeridirektoratets kartløsning Yggdrasil foregår det tidvis en del fiske i området. De sørligste blokkene i 6303 ligger nært opp til området Koralmeset og Aktivneset, hvor det er stor fiskeriaktivitet. Her fiskes det med trål, line og garn. Det er også viktige oppvekstområder for mange fiskeslag i dette området, og det er store uregistrerte korallforekomster her.

På bakgrunn av dette kunnskapsgrunnlaget kan ikke Norges Fiskarlag godta en utvidelse av blokkene 6303/10, 11 og 12.

Den østlige delen av 6504 er mye benyttet i trålfiske etter blåkveite. Området er også benyttet i fisket etter vassild og kolmule. Vi kan ikke godta at blokkene 6504/3,6,9, og 12 blir med i utvidelsen av TFO 2018.

Det er også foreslått tre nye blokker nord i Norskehavet i området 6707. Dette er rett vest av Lofoten og ikke langt fra skreiens gytefelt. Norges Fiskarlag viser til samarbeidserklæringen fra de 3

regjeringspartiene der det fremkommer at Lofoten, Vesterålen og Senja skal være fredet mot petroleumsvirksomhet i denne stortingsperioden. Selv om området ikke er definert inn i Nordland VI, så ligger det veldig nært de sårbare områdene i Nordland VI. Dette området har enormt stor betydning for en samlet norsk fiskerinæring, og vi er imot en utvidelse av 6707 i TFO 2018.

5. Barentshavet

Norges Fiskarlag har tidligere meldt vår bekymring for den stadig økende aktiviteten som petroleumsnæringen har hatt, og ønsker å få, i Barentshavet. I den 24. konsesjonsrunde i 2017 påpekte vi at seismikk og boring vil kunne foregå omentrent overalt. Disse bekymringene har vi fremdeles, og nå foreslås det enda større utvidelser i områder som er viktige fiskeriområder.

Barentshavet er et særlig viktig område for norske fiskerier. Både som et område hvor det utøves fiske, og som oppvekststed og vandringssted for viktige fiskebestander som vi er avhengig av.

I hele det foreslåtte området i Barentshavet foregår en stor fiskeriaktivitet av havgående line- og trålfartøyer i store deler av året. En tildeling av disse blokkene vil følgelig påvirke fangstratene for de berørte fartøyene.

De utfordringene som oppstår i møtet mellom fiskerinæringene og petroleumsnæringen i Barentshavet er de samme i år som i fjor. Det er kjent hvilke utfordringer det kan være knyttet til å koordinere fisk og seismikk i områder med fiskeriaktivitet. Med en så omfattende utvidelse av aktivitet som foreslås vil dette samspillet bli utfordret, og vi er kritiske til om det lar seg gjøre med så stor petroleumsvirksomhet som foreslås i Barentshavet, med den fiskeriaktiviteten som foregår der.

Norges Fiskarlag mener at den foreslåtte utvidelsen av TFO- området i Barentshavet er for omfattende, og går imot at blokkene øst for 23° E blir utlyst i TFO 2018.

Vi registrerer også at blokkene 7323/7-9 inngår i forslag til utlysning i TFO 2018. Dette er områder som ligger svært langt nord, og det er mulig at iskanten kan strekke seg sørover til dette området. Med de pågående diskusjoner om dette tema, og ny gjennomgang av forvaltningsplanene mener vi at det ikke er faglig grunnlag for denne utlysingen, jf. det vi har nevnt over under punkt 4. Vi går i mot at blokkene 7323/7-9 lyses ut i TFO 2018.

6. Generelt

Et alminnelig krav til saksbehandlingen etter norsk rett er at saken er «så godt opplyst som mulig», jf. forvaltningsloven § 17. Ved anvendelser av lover som innebærer en plikt til å ta hensyn til føre-var-prinsippet, må det gjelde en plikt til å utrede mulige farer, og herunder må også den vitenskapelige usikkerheten komme frem.

Denne sammenhengen kommer klart frem i naturmangfoldloven som foruten § 9 om føre-var prinsippet, også har en viktig bestemmelse i § 8 om krav til kunnskapsgrunnlaget ved offentlige beslutninger. Det kreves at en eventuell usikkerhet om mulige negative effekter trekkes frem når konsekvenser av oljevirkosomheten beskrives, og at risikoen som knytter seg til mangelen på sikre kunnskaper vurderes og beskrives i beslutningen av utvidelse av TFO 2018.

Det er for oss viktig å få frem den skremmeeffekt som seismikkskyting medfører på fisk. Fiskeriene vil bli skadelidende dersom fisken blir borte fra kjente felt og potensielt endrer vandringsmønster. Kunnskapen om skremmeeffekt er begrenset og forskning er i stor grad gjort i merd og på enkelte utvalgte arter.

Vi oppfatter at de viktigste holdepunktene her er fiskernes erfaringer. Erfaringene de har gjort seg, er at fisk forsvinner i forbindelse med oljeleting og at vandringsmønsteret kan bli uforutsigbart. Dette må tas på alvor.

Fisk i tidlige livsstadier er vurdert som marine ressurser spesielt sårbare for forurensing. Det er også

grunn til å være bekymret for negative effekter av oljeindustrien med tanke på oljeeksponering ved uhellsutslipp. Det er også viktig å ta hensyn til verdifulle og sårbare bunnhabitater i alle områder som åpnes for leting og produksjon av olje og gass. Det må det kartlegges informasjon om bunnhabitat og økosystem etc. i forkant av lete- og boreaktiviteter, og det må fremskaffes dokumentasjon av eventuelle skadevirkninger.

Norges Fiskarlag forventer at myndighetene følger alminnelige saksbehandlingsprinsipp som gjelder i norsk ressursforvaltning (også på sokkelen), og foretar en grundig vurdering av våre innspill i denne saken. Det følger også av petroleumsloven § 3-1 første ledd at: *Før åpning av nye områder med sikte på tildeling av utvinningstillatelser, skal det finne sted en avveining mellom de ulike interesser som gjør seg gjeldende på det aktuelle området. Under denne avveiningen skal det foretas en vurdering av de nærings- og miljømessige virkninger av petroleumsvirksomheten og mulig fare for forurensninger samt de økonomiske og sosiale virkninger som petroleumsvirksomheten kan ha.*

Dette vil også være i tråd med naturmangfoldloven § 14 (som også gjelder på sokkelen) som bestemmer at: *Tiltak etter loven her skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser.* Det fremgår av forarbeidene til bestemmelsen i Ot.prp. nr. 52 s. 384 at: *Det følger av første ledd at ved tiltak etter både naturmangfoldloven og andre lover skal tiltaket avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Med «andre viktige samfunnsinteresser» forstås økonomiske, sosiale og kulturelle behov, og behovet for en effektiv ressursforvaltning.*

Vi forventer en grundig analyse av den eventuelle negative effekten åpning av de ovennevnte feltene vil ha på fiskeriene, og hvilke samfunnsøkonomiske konsekvenser en slik utvidelse vi ha for fiskerinæringen i Norge. Vi kan ikke godta at det henvises til at denne utvidelsen er vurdert i forvaltningsplanene for de respektive områdene. Planene er gamle og klar for revisjon.

Vi ber avslutningsvis om å bli hold orientert om avveiningen og vektingen av våre innspill i den kommende beslutningen.

Med hilsen
NORGES FISKARLAG

Jan Birger Jørgensen

Sonja Elin Kleven Jakobsen

Kopi til: Medlemslagene
Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet
Miljødirektoratet
Nærings- og Fiskeridepartementet